

A tejbegyűjtés gondjai

A Szegei Tejüzem 100—110 ezer liter tejjel dolgozik naponta. Egyre erősödnek a nagyüzemi tehenészetű telepek, egyre több tej érkezik onnan, de a többség — körülbelül 60 százalék — még mindig háztájiból kerül ki. A begyűjtés technikai eszközei ugyan változnak, tartállyal felszerelt gépkocsik hozzák be a falvakból, tanácsokról, de a begyűjtés apparátusa lényegében a régi. Beviszi a termelőt a csarnokba, a tejet, odamegy érte a megbeszélte időben a gépkocsi, és szalad be vele az üzembe.

Mind átveszik

Az utóbbi hónapokban néhány községben gondok támadtak az átvétel körül. A tejüzem vezetőitől érdeklőtünk, mi okozta a bonyodalmakat és milyen megoldást találtak. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy minden lényeges probléma megoldódott, minden liter átadásra kínált és emberi fogyasztásra alkalmas tejet át tudnak venni a felvásárló hálózattal. A korábbi években a vállalat tejbegyűjtőit üzemeltetésre a termelőszövetkezetek vették át, és sokáig zavartalanul, közmegegyezéssel el is látk feladatukat. Új helyzetet két tényező teremtett. Az egyik meglehetősen bonyolult. Van szövetkezet, amelyiknek gazdaságos ez a felvásárló tevékenység, hiszen nagyüzemi felárként literenként 30 fillér az övé, de nem mind egyiknek jelent nyereséget.

Nagyobb szövetkezet adózási szisztémája elviszi a haszonját, kisebb szövetkezet megtagadja. Elsősorban tehát az anyagilag megerősödött szövetkezetek kezdtek tehernek érezni, a korábban önként vállalt munkát, és igyekeztek megszabadulni tőle. Miniszteri levél segített az eligazodásban, de végleges megoldás még nem született.

És a higiénia?

Második tényező az egészségügyi szabályok megszigorítása. Való igaz, hogy a tejcsarnokok zöme régi épületben van, felújításra, korszerűsítésre kicsi a lehetőség, vagy ha van is, költséges. Egyetlen példa: hideg-meleg vízre mindenképpen szükség lenne. De egy tanyai begyűjtőben a jó ivóvíz is megoldatlan problémát jelent. Kutat kellene tehát fúrní, villanyt vezetni, berendezéseket cserélni — ez pedig egy summában olyan összeget jelent, amit a szövetkezetek valóban tehernek érznek. Igaz, hogy a háztáji állattartás a maga teljességében jövedelmező a gazdaságban is, ennek a teljes bevételeiből érdemes lenne ide is forintokat fordítani, de maga a „tejhaszon” nem fedezi a felújítást és a beruházást. E két tényező együtt vezetett oda, hogy Zsombón is, Domaszéken is szabadulni akart a szövetkezet korábban vállalt feladatától. Erdekese, hogy mindkét községben a szomszéd falu szövetkezte végezte ezt a munkát — Zsombón a szatymazi,

Domaszéken pedig a dorozsmai — jelezve, hogy valamikor valóban kifizetődött volt a tejet összegyűjteni.

Harmadik körülmény is beleszült az eddigi gyakorlatba. Új tehenészetű telepeink jól felszerelt tejházakkal is rendelkeznek, a tej normális kezelésének minden feltétele biztosítva van itt. Viszont éppen e telepek állategészségügyi rendszabályai tiltják, hogy oda máshonnan származó tej is bekerülhessen. Járvány esetén felmérhetetlen károkat okozna, de a tbc-mentes állományt egyébként is veszélyeztetné.

A pontosság: pénz

Néhol az úgynevezett bizalmi átvétel is szerepel a panaszlistán. A tejszállító gépkocsik személyzete elírszi, hogy literre is, zsírfokra is annyi a tej, amennyinek a begyűjtő mondja és nem méri a helyszínen. Nincs is lehetőség rá, amíg ezzel töltene az időt, sok tej megcsavanyodna. Ha viszont ellenőrzés fedi fel, hogy félrevezették a vállalatot, büntetéseket a kár tiszterését szabják ki. Egyik szövetkezetünkben a közelmúltban egyetlen napon 7 ezer forint értékű volt a különbség a tej bevallott és ténylegesen átadott mennyisége között, ennek a tiszterese természetesen — büntetéspénzként — érzékenyen érinti a gazdaságot. A pontosság tehát pénz ér.

Sokrétűbb a probléma annál, hogy minden szálát előszedhetnénk, arra ennyi is elég, hogy következtetéseinknek alapot adjunk. A teje változatlanul szükségünk van, annak átvétele az egész állattartásunkra is ösztönző, tehát megkerülni a témát nem lehet. Az állategészségügyi követelményeket — érdekünk diktálja — be kell tartani, de legalább ennyire ügyelni kell az egyéb egészségügyi rendszabályok betartására is. Hallottunk már példát, hogy néhány szövetkezet, nem tudván eleget tenni a KÖJÁL előírásainak, lovaskocsival gyűjti össze a tejet. Szembekötős játéknak tűnik az ilyen. Van, ahol majszai, van, ahol halasi esőnek mondják a homokverést. Tessék elképzelni, hogy ilyen időben árokparton öntözgetik a tejet az egyik edényből a másikba.

Illetékeseknek azon kellene törniük a fejüket, hogyan tudnának olyan megoldást javasolni, ami a feladat elvégzését a követelmények betartása mellett is segíti, és nem kényszerít kerülő utakra senkit. Most úgy látszik, pillanatnyilag megoldódott minden, de nem nehéz kimondani, hogy újabb problémák is előadódhatnak.

Horváth Dezső

Öt hónap — a tanulásé

Ács S. Sándor felvétele

Az öthónapos pártiskola hallgatóinak egy csoportja

Sok a fiatal azon az öthónapos pártiskolán, amelyet hétfőn délelőtt ünnepélyesen nyitottak meg az MSZMP Csongrád megyei bizottságának Oktatási Igazgatóságán. Kilencven pártmunkás érkezett a megye üzemeiből, térszeiből és intézményeiből, akiket dr. Szilágyi Júlia igazgató köszöntött. A megnyitón dr. Ágoston József, a megyei pártbizottság titkára szólott tanulmányuk jelentőségéről.

A tanfolyam első napján, tegnap, már szorgos munka kezdődött. A hallgatók négy osztályban a létszámnak mintegy harmadrésze szegedi, közülük hárommal beosztott munkatársunk.

Tápai Józsefné fiatalasszony, párttagnak is fiatal, a ruhagyári KISZ-vb agitproposa.

Fodor István 1945 óta párttag, az 1970-es választás óta 30-fős alapszervezet párttitkára a MÁV Igazgatóságnál.

— Naponta kell kiállni a párt politikája mellett, s ehhez az alapos elméleti képzettség elengedhetetlen. Nehéz lesz az öt hónap tananyagát, de sok mindent tanulni lehet, és kell.

Pártcsoportvezető a DÉL-ÉP központi telepén Tóth Imre, s szintén úgy érzi, sokat jelent majd a mozgalmi munkában, amit itt megtanul.

— Sokszor kérdeznék, s felelni tudni kell. De mi magunk sem tudnánk meg-alapozottan kérdezni sem, ha a legfontosabb ismereteink nincsenek.

Mindhárman — csakúgy, mint az öthónapos iskola 90 hallgatója — vallják: hiányozni fog a napi üzemi munka, de most számukra első a tanulás.

S ehhez az intézetben minden megadatik.

A káderpolitika rangja

A miről a Központi Bizottság 1973. november 28-i ülésén szó esett, az természetesen mindenütt ugyanazt jelenti, ám mégis mást és mást is mond mindenkinek. A párt káderpolitikája lényegében most is arra törekszik, amire korábban: azonos elvek és követelmények „alapállásából” kiindulva igyekszik korszerű igényeket támasztani. Ahhoz, hogy valaki „jó káder” legyen, ma is kell a politikai elkötelezettség, a szakmai felkészültség és a vezetői rátermettség. A hármas követelmény tehát nem változott, a káder szót lényegében ugyanúgy értelmezzük, mint keletkezése pillanatában. Csak hogy azóta mindhárom összetevő más, magasabb minőséget jelöl. S hogy hol, ki és mennyire képes ezzel a „minőséggel” lépést tartani, tulajdonképpen ettől függ a káderpolitika rangja és érvényessége. Más szóval: gyakorlati megvalósulása.

Említsük most csupán a kádermunka egyik legfontosabb összetevőjét: a kiválasztást, az utánpótlást, vagy még közkeletűbb kifejezést használva: a kádernervelést. Aki korszerűen, realista módon is gondolkodik, az jól tudja: a ma káderya sokkal több, tágabb, összetettebb, mint valamikor az úgynevezett „kiemelés” idején volt. Politikailag, szakmailag, emberi tartalommal sokkal értékesebb a mai munkás. És persze igényesebb is. A tegnapi munkások fia, lányai is felnövekedtek, új, „másfajta raj”-ja, más minőségű értelmiséggé.

Aki tehát ma a kádermunkáról beszél, annak mindenekelőtt meg kell értenie a vállalkozás kötelező demokratizmusát. Ez pedig azt is jelenti: ma már nincs szükség hagyományos „kiemelésre”. A párt figyelme „jó szemre” naponta kiegészül a közösség kiválasztóképességével. A tudatos kádernervelő munkát alaposan megkönnyíti,

ti, hogy a mai vezető már sokkalkal öszszefogva, vagyis egy érett kollektíva segítségével választhatja ki új és új munkatársait, mind alkalmasabb utódait. S még egy nagyon fontos körjelenség: a mai és holnapi káderek közül mind többen tudatosan készülnek a vezetésre, vagy a más-féle „kádernek való” közéleti tevékenységre. Mindkét típus alkalmas arra, hogy a holnap embere legyen. A holnap emberét pedig elsősorban arról lehet felismerni, hogy mennyire áll a valóság talaján.

Ne kertetünk tehát: mindenképpen a tehetséges ember a jó káder! A tehetség szó pedig közismerten számos képesség és készség összege, eredője. A mai munkásnak például, aki közvetlenül a gép melől kerül a vezetői posztira, nemcsak termelési és munkahelyi-közösségi tapasztalata van, hanem immár önmagával és másokkal szemben is igényes ember. Korántsem középszerű tehát. Korunk munkáskádere, társai közül valóban és minden vonatkozásban kiemelkedik!

— Kiemelkedik — a párt, a közösség és önmaga hívására —, de azonos marad korábbi közegével! Azonos marad, mert a jó vezető vezetni akar, nem pedig uralni. A hatalom: a nép ügyének szolgálatára.

A káderpolitika rangját minden munkahelyen, minden közösségben a helyi vezetők rangja, vagyis politikai, szakmai és emberi tekintélye adja meg. Ezzel a felelősségtudattal kell tehát új és új vezetőket nevelni. Ezzel a felelősségtudattal kell kinevelni a megtisztelt káderserepet betölteni.

N. T.

A „nyugati” bicikli

Négy év alatt háromszorosára nő a magyar export

Bebizonyosodott, hogy a kerékpár a tömeges autózás korában is nélkülözhetetlen eszköze a közlekedésnek. A világ kerékpártermelése állandóan növekszik, és ez az olcsó sport- és közlekedési eszköz a gyártó országok közöttük hazánk számára ma is jó exportcikk.

Az energiaválság nyomán az utóbbi hónapokban még inkább az érdeklődés homlokterébe került a gépjármű és tömegközlekedés. A nyugati országok sorra vezették be az „autómentes” napokat, több országban jeyre árusítják a benzint, emelték az árát, és sok más intézkedéssel kényszerítik a lakosságot és az ipart az energiatakarékosra. Példát mutatva, kerékpárra ültek a kormánytérfiak, a diplomata és a pártvezérek, s New York, London, Brüsszel, Párizs utcáin, a századfordulót idézve megjelentek a fiákelek, és a konflisok — a ká-

rikaturisták és az élcgyártók nem kis örömeire.

A furcsaságokat, a szenzációhajászó nyugati propagandát, a nyereszkes spekuláló monopóliumok manipulációt is figyelembe véve: az energiaválság létezik, hat a közlekedési szokásokra, a járműpiacra, a kerékpárkeresletre, és mivel hazánk is az exportáló országok közé tartozik, a magyar kerékpártermelés alakulására is.

A Pannónia Külkereskedelmi Vállalat illetékesait arról kérdeztük meg: mennyiben befolyásolja a kerékpárpiacon az energiaválság, milyenek az exportlehetőségek, milyen az érdeklődés a magyar kerékpár iránt?

— A magyar kerékpár világmárka — hangzott a válasz —, s ez a termelőket, a Csepeli Kerékpárgyár kol-

lektíváját dicséri, amely korszerű, szép kivitelű, izléses, megbízható termékeket küld a világpiacon, ezzel is növelve a magyar ipar hírnevét. A kerékpár-konjunktúra 1972 közepe óta tart és az energiaválsággal tovább növekedett. De itt nemcsak arról van szó, hogy kevés és drága a benzín, és ezért több kerékpár kell, hanem arról is, hogy az energiakorlátozás miatt a kerékpárgyarak termelése is visszaesett: nem tudnak annyit szállítani, mint amennyit a piac felvenne.

— A Csepeli Kerékpárgyár világpiacon helyzete évek óta stabil. Magyarországon valami kor a világ kerékpártermelésének egy százalékát adta, hát Nyugat-Európa? A nyilma ez a részarány csak tilatkozatokból kitűnik: mazedszázalékokban mérhető.

Ez nem azt jelenti, hogy a háromszor annyira, mint korábban! kevesebbet gyár-

1973-ban.

A magyar kultúra külföldön

Február mozgalmas hónapnak ígérkezik a Kulturális Kapcsolatok Intézetének életében. Országhatárainkon túl ebben az időszakban számos kiállításra, filmbemutatóra, kulturális rendezvényre kerül sor. A közeli napokban a Kanadai Filmintézet magyar filmbemutatókat rendez, amelynek keretében több magyar játékfilmet vetítenek a távoli ország közönsége többek között láthatja a „Szindbád”, a „Fotográfia” a „Jelenidő”, a „Madárkák”, „A magyar ugaron”, a „Sodrásban”, az „Utazás Jakabbal” című produkciókat. A Varsói Magyar Intézetben tízenkét filmet mutatnak be, amelyeket

a felszabadulás után készített, 1968-ig bemutatott legjobb alkotásokból válogattak össze. Ugyancsak filmsozrat indul február 12-től a Berlini Magyar Kultúra Házában. A lengyel fővárosban február 14. és március 16. között naiv művészeink alkotásaiból nyílik tárlat.

A Magyar Nemzeti Galéria anyagából „Magyar forradalmi művészet, 1900—1925. között” címmel, Lipcseben nyílik február 16-án nagyszabású, reprezentatív bemutató amely április 2-ig tart nyitva. A máltai művelődésügyi minisztérium és a KKI szervezésében február 23-tól magyar kulturális hét kezdődik Máltában.